

NAČRTOVANJE UČNEGA SKLOPA

Učni sklop: *Žive meje in parki*

Predmet: naravoslovje

Razred: 6.

Učitelj:

Osnovna šola:

1. ORGANIZACIJA, PROSTOR IN ČAS

Število načrtovanih ur: 6

Kraj izvedbe: naravoslovna učilnica, okolica šole

Razporeditev ur znotraj učnega sklopa:

Zaporedna ura:	Tema:
1, 2	Živa meja
3, 4	Rastline in živali v živi meji
5	Park
6	Kviz

2. LITERATURA:

- Skupina avtorjev, NARAVOSLOVJE 6, učbenik, založba ROKUS, Ljubljana 2005.
- Skupina avtorjev, NARAVOSLOVJE 6, delovni zvezek, založba ROKUS, Ljubljana 2005.
- Skupina avtorjev, NARAVOSLOVJE 6, priročnik za učitelje, založba ROKUS, Ljubljana 2005.
- Glažar S., Kralj M., Slavinec M., Naravoslovje 6, učbenik, DZS, Ljubljana 2004.
- Glažar S., Herlec U., Kralj M., Slavinec M., Naravoslovje 6, delovni zvezek, DZS, Ljubljana 2004.
- Skupina avtorjev, Naravoslovje 6, učbenik, ROKUS, Ljubljana 2005.
- Proteus, 7/68, marec 2006.
- spletne strani

3. CILJI SKLOPA:

Učenci:

- spoznajo osnovne značilnosti samoraslih in negovanih živih meja glede na zastopanost rastlinskih vrst
- vedo, da so žive meje zaščita pred vetrom in erozijo
- se seznanijo s posledicami iztrebljanja živih meja za živa bitja
- spoznajo rastline v živih mejah
- opredelijo živo mejo kot bivališče številnih živali
- spoznajo živo mejo kot prostor za bivanje in hranjenje živali ter gnezdenje ptic
- vedo, da živih mej ne obrezujemo oz. ne čistimo spomladi in v zgodnjem poletju, ker takrat v njih gnezdiijo ptice
- spoznajo predstavnike najpogostejših ptic v bližnji živi meji
- se seznanijo z najpogostejšimi okrasnimi grmi in drevesi zelenic in parkov
- spoznajo najpogostejše ptice, ki se čez zimo zadržujejo ob krmilnicah in v gnezdiščih

4. STANDARDI ZNANJA

TEMELJNI STANDARDI ZNANJA

- pojasnijo posledice iztrebljanja živih mej
- poznajo rastline in živali v živih mejah
- razložijo pomen žive meje kot prostora za bivanje in hranjenje živali ter gnezdenje ptic
- vedo, da rastline za rast potrebujejo vodo, svetlobo, primerno temperaturo, zrak in mineralne snovi

ŽIVA MEJA

UVOD

Učenci narišejo živo mejo (5 min).

Pogovor:

Kaj vse je v tvoji živi meji?

Katere rastline si narisal?

Ali v tvoji živi meji živi kakšna žival? Ali v njej gnezdi kaka ptica?

NOVA SNOV

- Zakaj je živa meja »meja« in zakaj je »živa«?
- Kako si predstavljaš živo mejo? Kje vse jih srečuješ?
- Zakaj uporabljamo žive meje?
- Primerjajmo jo z betonsko ali železno ograjo. Katera se vam zdi lepša? Zakaj? S katero je več dela? Ali moramo za živo mejo skrbeti? Kako skrbimo zanjo?
- Ali v tej živi meji poleg zasajenih rastlin raste še kaj drugega? Kaj pa? Kako so te rastline prišle v živo mejo?
- Ali v živi meji živijo kakšne živali? Katere? Zakaj nekatere živali živijo v živi meji?
- Kaj misliš, kaj bi se zgodilo, če bi posekali vse žive meje v mestu?
- Kaj bi se zgodilo z živalmi, ki tu živijo?

Naredimo miselni vzorec o živi meji.

<u>Kaj to je:</u> pas nizkih dreves ali grmov, ki rastejo tesno skupaj.	<u>Prvotna naloga:</u> omejuje dvorišče ali park, ločuje zemljišča.	<u>Drugotna naloga:</u> zaščita pred hrupom, prahom, vetrom, odnašanjem prsti ...
NEGOVANA - sajenje - gnojenje - striženje	ŽIVA MEJA	<u>Uporabnost:</u> plodove črnega bezga, robide, črnega trna, šipka in leske uporabljamo v prehrani; z njimi se hranijo tudi živali.
SAMORASLA - zraste sama - več različnih rastlin - več živali	NAJPOGOSTEJŠE RASTLINE - kalina - trdoleska, leska - brogovita - črni bezeg - češmin, dren, črni trn - gaber, glog, šipek	NAJPOGOSTEJŠE ŽIVALI - žuželke, čebele, hrošči - ptiči - gosnice, listne uši - polži - mokrice, pajki - krastača - slepec

UTRJEVANJE

V skupinah s pomočjo učbenika oblikujejo definicije/razlage za naslednje trditve:

1. Živa meja je lahko nadomestek mejnikov in ograj.
2. Živa meja zadržuje veter.
3. Živa meja preprečuje erozijo.
4. Živa meja pomeni zaščito pred hrupom in prahom.
5. Živa meja ima lahko estetsko vlogo.
6. Živa meja je življenjski prostor.

RASTLINE IN ŽIVALI V ŽIVI MEJI

UVOD

- Obiščemo živo mejo v bližini šole. Dobro si jo ogledamo, poiščemo različne živali, ki tam živijo ...
- Koliko različnih grmov najdemo v živi meji? V razredu določimo vejice.

NOVA SNOV

1. RASTINE

Določanje nabranih rastlinskih vejic.

Dodatna naloga: izdelava preprostih določevalnih ključev.

2. ŽIVALI

PPT-predstavitev.

UTRJEVANJE

Ustno utrjevanje in preverjanje znanja.

UTRJEVANJE: KVIZ

a.

1. Kako imenujemo s travo poraščeno in negovano zemljišče v mestu? ZELENICA
2. Kako imenujemo zelenico, kjer rastejo grmi in drevesa? PARK
3. Naštej dve drevesi, ki ju navadno srečamo v parku. JAVOR, DIVJI KOSTANJ, BOR
4. Kako imenujemo enaka, vzporedno posajena drevesa (navadno ob cesti)? DREVORED

b.

1. Po čem ločimo iglavce in listavce? PO LISTIH, SEMENIH ...
2. Naštej dva iglavca in dva listavca.
3. Zakaj nekatera drevesa posadimo v park, drugih pa ne? Po čem jih izbiramo? VELIKOST KROŠNJE, LEPI CVETOVI, BARVITI LISTI JESENI
4. Zakaj imamo v mestih parke? ZA SPREHODE, ODDIH, REKREACIJO, UŽIVANJE V NARAVI

c.

1. V čem je razlika med grmom in drevesom? GRM JE VISOK DO 6 M, NIMA DEBLA, AMPAK VEJE.
2. Kako veš, ali je rastlina žužkocvetka ali vetrocvetka? VELIKI, DIŠEČI IN BARVITI CVETOVI SO ZNAČILNI ZA ŽUŽKOCVETKE.
3. Kaj bi se zgodilo, če zelenice ne bi negovali?
4. Kdo skrbi za parke?

d.

1. Zakaj se v parkih zadržujejo živali? IŠČEJO HRANO.
2. Naštej 5 živali, ki živijo v parku. PTICE, KRT, JEŽ, VEVERICA, POLH, MIŠ, ŽUŽELKE, DEŽEVNIKI, MRAVLJE, METULJI, ČEBELE, ČMRLJI ...
3. Kaj je živa meja? TO JE PAS NIZKIH DREVES ALI GRMOV, KI RASTEJO TESNO SKUPAJ.
4. Kaj je njena osnovna naloga? OMEJUJE DVORIŠČE ALI PARK, LOČUJE ZEMLJIŠČA.

e.

1. Kaj je njena drugotna naloga? ZAŠČITA PRED HRUPOM, PRAHOM, VETROM, ODNAŠANJEM PRSTI ...
2. Kako imenujemo živo mejo, ki zraste sama? SAMORASLA
3. Kako skrbimo za negovano živo mejo? JO GNOJIMO, OBREZUJEMO ...
4. Naštej 3 rastline, ki so primerne za žive meje. KALINA, TRDOLESKA, LESKA, BROGOVITA, ČRNI BEZEG, ČEŠMIN, DREN, ČRNI TRN, GABER, GLOG, ŠIPEK

f.

1. Zakaj v živi meji živijo nekateri ptiči? BIVALIŠČE, SKRIVALIŠČE, HRANA
2. Katere živali poleg ptičev živijo v živih mejah? ŽUŽELKE, ČEBELE, HROŠČI, PTIČI, GOSENICE, LISTNE UŠI, POLŽI, MOKRICE, PAJKI, KRASTAČA, SLEPEC
3. Naštej 3 rastlinojede živali, ki živijo v živih mejah.
4. Zakaj so te živali prišle živeti v mesto? BOJ ZA OBSTANEK, HRANA

